

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a JUDr. Hany Pipkové v právní věci

žalobce: **K. N.**

zastoupen Mgr. Václavem Voříškem, advokátem

sídlem Ledčická 649/15, Praha 8

proti

žalovanému: **Ministerstvo dopravy**

sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1

o žalobě, již se žalobce domáhá toho, aby soud žalovanému přikázal vypravit jeho rozhodnutí ze dne 28. 2. 2017, č. j. 58/2017-110/SDNA/3, do datové schránky žalobcova zmocněnce M. J.,

takto:

- I. Žalovanému **se zakazuje**, aby pokračoval v nezákonném zásahu spočívajícím v neoznámení rozhodnutí ze dne 28. 2. 2017, č. j. 58/2017-110/SDNA/3, žalobci, a to tak, že uvedené rozhodnutí vypraví do datové schránky žalobcova zmocněnce M. J., narozeného ..., bytem ..., identifikátor datové schránky:
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení ve výši 14 342 Kč k rukám Mgr. Václava Voříška, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhal toho, aby žalovaný doručil rozhodnutí uvedené v záhlaví tohoto rozsudku do datové schránky žalobcova zmocněnce Ing. M. J.. Jedná se o rozhodnutí, jímž žalovaný změnil rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 22. 4. 2015, č. j. DSH/4848/15, tak, že snížil pokutu uloženou žalobci za správní delikt podle § 35 odst. 2 písm. h) zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě.
2. Žalobce tvrdí, že byl v odvolacím řízení zastoupen zmocněncem Ing. M. M. J.. Správní orgán I. stupně vyzýval žalobce k odstranění vad odvolání, přičemž doručoval do datové schránky zmocněnce. Žalobci nebylo rozhodnutí o odvolání nikdy doručeno, dověděl se o něm až z výzvy správního orgánu I. stupně k uhrazení pravomocně uložené pokuty. Následně žalobce žalovaného opakovaně žádal o doručení rozhodnutí o odvolání do datové schránky svého zmocněnce, avšak žalovaný na tyto žádosti nereagoval. Žalobce má tedy za to, že mu rozhodnutí dosud nebylo doručeno, a tedy ani nenabylo právní moci. Tím žalovaný zasáhl do jeho práv, a proto se žalobce domáhá nápravy.
3. Žalovaný navrhl, aby byla žaloba zamítnuta. Žalovaný nezpochybnil, že rozhodnutí do datové schránky zmocněnce skutečně nedoručil. Svůj postup ovšem hájil tím, že se mu nepodařilo konkrétní datovou schránku žalobcova zmocněnce identifikovat. Zmocněnec totiž nikdy se správními orgány prostřednictvím datové schránky nekomunikoval; všechna podání zasílal e-mailem s elektronickým podpisem. Žalovaný zdůraznil, že na jméno Ing. M. J. žádná datová schránka zřízena není; existuje sice datová schránka na jméno M. J., avšak žalovaný si nemohl být jist, zda tato datová schránka skutečně patří žalobcovu zmocněnci. Proto žalovaný žalobci a jeho zmocněnci poštou i prostřednictvím veřejné vyhlášky doručil žádost o sdělení identifikátoru datové schránky žalobcova zmocněnce, na niž neobdržel žádnou reakci. Nadále tedy žalovaný vycházel z toho, že žalobcův zmocněnec datovou schránku nemá, a rozhodnutí mu doručil poštou.
4. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného rekapituloval a rozvedl svou argumentaci uvedenou již v žalobě.
5. Ze správního spisu soud zjistil následující, pro rozhodnutí ve věci podstatné skutečnosti.
6. Žalobce prostřednictvím svého zmocněnce podal e-mailem s elektronickým podpisem dne 18. 5. 2015 ke Krajskému úřadu Plzeňského kraje odvolání proti rozhodnutí krajského úřadu ze dne 22. 4. 2015, č. j. DSH/4848/15. V odvolání je zmocněnec identifikován jako Ing. M. J., narozený ..., bytem
7. Jelikož odvolání trpělo vadami, vyzval Krajský úřad Plzeňského kraje žalobce k odstranění těchto vad přípisem ze dne 25. 5. 2015, č. j. DSH/6199/15. Tento přípis byl žalobcovu zmocněnci doručen do datové schránky s identifikátorem
8. Žalovaný dne 28. 2. 2017 vydal rozhodnutí č. j. 58/2017-110-SDNA/3, jehož doručení se žalobce nyní domáhá. Toto rozhodnutí bylo doručováno žalobcovu zmocněnci poštou. Dle doručky, která je založena ve správním spise, žalobcův zmocněnec rozhodnutí osobně nepřevzal, zásilka tedy byla připravena k vyzvednutí dne 3. 3. 2017 a vhozena do schránky žalobcova zmocněnce dne 14. 3. 2017.

9. Následně žalobce opět prostřednictvím svého zástupce podal doplnění odvolání. Na to žalovaný reagoval tak, že žalobci a jeho zmocněnci poštou zaslal výzvu ke sdělení identifikátoru datové schránky žalobcova zmocněnce. Tuto výzvu též vyvěsil na úřední desce. Z doručenek bylo zjištěno, že žalobcovu zmocněnci byl tento přípis doručen fiktivně, žalobce si jej převzal osobně.
10. Poté, co žalovaný na svou výzvu neobdržel žádnou odpověď, opětovně vyznačil doložku právní moci rozhodnutí ke dni 14. 3. 2017.
11. Městský soud v Praze se nejprve zabýval přípustností a včasností žaloby.
12. Je třeba konstatovat, že žalobce k obraně před tvrzeným nedoručením rozhodnutí zvolil správný žalobní typ. Jak totiž vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2015, č. j. 2 As 190/2014 - 52, č. 3289/2015 Sb., NSS, bodu 28, proti nedoručení rozhodnutí se nelze bránit nečinnostní žalobou, jelikož rozhodnutí již bylo vydáno, ani žalobou proti rozhodnutí, neboť doručování rozhodnutí není pouhým procesním úkonem správního řízení, který by bylo možné posuzovat jako vadu řízení. Je tedy třeba využít subsidiární žalobní typ, žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu podle § 82 s. ř. s.
13. Pochybnosti vznikají i ohledně včasnosti žaloby, neboť podle § 84 odst. 1 s. ř. s. musí žaloba být podána do dvou měsíců od okamžiku, kdy se žalobce o nezákonném zásahu dověděl. Soud však konstatuje, že nedoručení rozhodnutí je bezpochyby zásahem trvajícím. Jak uvedl Ústavní soud v nálezu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, bodu 43, v případě trvajícího zásahu je třeba § 84 odst. 1 s. ř. s. nutno interpretovat tak, že se žalobce o zásahu neustále znovu a znovu dozvídá. Subjektivní, a potažmo ani objektivní lhůta k podání žaloby tak nemůže uplynout dříve, než trvajícím nezákonným zásahem skončí.
14. Žaloba není nepřípustná ani podle § 85 s. ř. s., podle nějž lze záporně zásahovou žalobu podat jen po vyčerpání jiných prostředků právní ochrany. Proti nedoručení rozhodnutí totiž žádný takový prostředek neexistuje. Lze sice připustit, že pokud by si žalobce podal žalobu proti rozhodnutí, které mu ještě nebylo doručeno, mohl by tím docílit jeho doručení s ohledem na závěry rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 2 As 27/2004 - 78, č. 450/2005 Sb. NSS. Postup, kdy soud odstraňuje vadu žaloby proti rozhodnutí tím, že vyzývá žalovaného k dodatečnému doručení rozhodnutí, však v žádném případě nelze považovat za řádný prostředek obrany proti takovému protiprávnímu jednání správního orgánu. V tomto ohledu je nutné se ztotožnit se závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2017, č. j. 3 As 166/2016 - 36, uvedenými v bodech 14 až 16, dle nichž nelze žalobce, který se domáhá pouze oznámení rozhodnutí, s nímž dosud není seznámen, *a priori* nutit, aby takové rozhodnutí napadl žalobou. Poté, co mu bude rozhodnutí oznámeno, se žalobce může rozhodnout, že jej žalobou nenapadne.
15. Jelikož je žaloba přípustná i včasná, posoudil soud věc samu, a to dle § 87 odst. 1 s. ř. s. v souladu se skutkovým a právním stavem, který je zde k okamžiku rozhodnutí soudu.
16. Ve věci bylo rozhodnuto v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť žádný z účastníků po poučení soudem na nařízení jednání netrval a soud mohl vycházet pouze z obsahu správního spisu vedeného žalovaným.

17. Mezi účastníky řízení je nesporné, že rozhodnutí žalovaného dosud nebylo žalobcovu zmocněnci doručeno do jeho datové schránky. Žalovaný má však za to, že žalobce, respektive jeho zmocněnec byli povinni k výzvě žalovanému potvrdit, jaký je identifikátor jeho datové schránky. Pokud tak neučinili, bylo namíste rozhodnutí oznámit doručením poštou. Tato tvrzení žalovaného však nemají oporu v právních předpisech.
18. Žalobce si v souladu s § 33 odst. 1 správního řádu pro řízení zvolil zmocněnce, a to nesporně bezvadnou plnou mocí. Zmocněnec byl identifikován jménem, příjmením, bydlištěm a datem narození. Žalovaný byl tedy povinen jednat v řízení přímo s žalobcovým zmocněncem. Měl-li zmocněnec zřízenou datovou schránku, byl žalovaný povinen mu písemnosti v souladu s § 17 odst. 1 větou druhou zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, (dále jen „zákon č. 300/2008 Sb.“) doručovat výhradně do datové schránky.
19. Soud konstatuje, že z obsahu správního spisu jednoznačně vyplývá, že při prvotním doručování rozhodnutí žalovaný zkrátka pochybil doručováním rozhodnutí žalobcovu zmocněnci poštou, protože si existence datové schránky žalobcova zmocněnce nepovšiml. Obsahem spisu není nic, z čeho by vyplývalo, že žalovaný zkontroloval, zda má žalobcův zmocněnec zřízenou a zpřístupněnou datovou schránku. Naopak ve správním spise byla výzva k odstranění vad odvolání, která byla Krajským úřadem Plzeňského kraje žalobcovu zmocněnci do datové schránky úspěšně doručena, byť fikcí.
20. Teprve poté, co bylo žalovanému po vydání rozhodnutí o odvolání Krajským úřadem Plzeňského kraje doručeno doplnění odvolání, žalovaný pojal pochybnost o tom, zda rozhodnutí žalobci řádně oznámil a zda toto rozhodnutí nabylo právní moci. Proto ostatně původně zneplatnil doložku právní moci rozhodnutí ke dni 14. 3. 2017. Následně měl však žalovaný bez dalšího rozhodnutí doručit do datové schránky žalobcova zmocněnce.
21. Pakliže žalovaný pojal pochybnost o tom, zda datová schránka s identifikátorem 4ehxuvv patří žalobcovu zmocněnci, k čemuž ovšem nebyl žádný rozumný důvod, rozhodně nebylo namíste žádat po žalobcovu zmocněnci, natož pak po žalobci přímo, aby identifikátor datové schránky potvrdili. Ministerstvo vnitra vede informační systém datových schránek, který podle § 14 odst. 3 písm. e) zákona č. 300/2008 Sb., obsahuje mimo jiné informace o jménu, příjmení, datu narození a bydlišti osoby, pro niž byla datová schránka zřízena. Podle § 14 odst. 4 věty druhé téhož zákona ministerstvo „*umožní identifikovat datovou schránku tak, aby do ní mohlo být doručováno*“.
22. Žalovanému tedy nic nebránilo v případě pochybností kontaktovat Ministerstvo vnitra, které by bylo povinno mu poskytnout osobní údaje osoby, pro niž byla zřízena datová schránka s identifikátorem 4ehxuvv. Jelikož měl žalovaný k dispozici datum narození i bydliště žalobcova zmocněnce, bylo by možné s ním datovou schránku nade vší pochybnost ztotožnit. Žalovaný však možnosti obrátit se na Ministerstvo vnitra nevyužil, a namísto toho zcela mimoprávním postupem vyžadoval po žalobci a jeho zmocněnci, aby identifikátor datové schránky žalobcova zmocněnce sami sdělili.
23. Skutečnost, že žalovaný žalobcovu zmocněnci i žalobci poštou zaslal výzvu ke sdělení identifikátoru datové schránky, tedy na posouzení věci nemá žádný vliv. Jednak žalobcovu zmocněnci byla tato zásilka doručena fikcí, takže ani není zřejmé, zda se s ní fakticky

seznámil, jednak žalobcův zmocněnec neměl žádnou povinnost na takovou žádost reagovat. Povinnost zjistit, zda má žalobcův zmocněnec zřízenou datovou schránku, totiž jednoznačně ležela na žalovaném. Tím méně byl potom povinen identifikátor datové schránky svého zmocněnce žalovanému sdělit přímo žalobce, který jej ani nemusel znát. Není třeba dodávat, že žalobce ani jeho zmocněnec neměli povinnost sledovat ani úřední desku žalovaného a reagovat na výzvu tam uveřejněnou.

24. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 5. 2013, č. j. 4 As 32/2013 - 44, „[p]okud si adresát zřídí datovou schránku, povinnost kontrolovat poštu na adrese trvalého pobytu (či adrese pro doručování) zaniká, neboť je oprávněn spoléhat, že orgány veřejné moci v souladu se zákonem budou veškeré písemnosti doručovat do datové schránky. V takovém případě je tedy uplatnění fikce doručení podle příslušných procesních ustanovení (v případě správního řízení podle § 24 odst. 1 správního řádu) vyloučeno“. Fikci doručení v takových případech nelze uplatnit ani v případech, kdy je možné či pravděpodobné, že se adresát s písemností skutečně seznámil, není-li tato skutečnost nade vší pochybnost prokázána (srov. k obdobným závěrům též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2016, č. j. 2 As 96/2016 - 33, rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2009, č. j. 2 As 25/2007 - 118, č. 1838/2009 Sb. NSS, bod 60, a nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 6. 2003, sp. zn. II. ÚS 23/03).
25. Je tedy evidentní, že doručoval-li žalovaný rozhodnutí žalobcovu zmocněnci poštou, přičemž žalobcův zmocněnec si písemnost osobně nepřevzal a byla mu doručena pouze fikcí, nedošlo k řádnému oznámení rozhodnutí a ani nebylo prokázáno faktické oznámení rozhodnutí. Až dosud tedy rozhodnutí o odvolání podle § 73 odst. 1 správního řádu nebylo žalobci oznámeno ani nenabývalo právní moci, což bezpochyby představuje nezákonný zásah do práv žalobce jako jediného účastníka řízení, jemuž byla nedoručeným rozhodnutím uložena pokuta.
26. Soud tedy dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a v souladu s § 87 odst. 2 větou první s. ř. s. žalovanému zakázal, aby v nezákonném zásahu pokračoval. K tomu dojde tím, že žalovaný rozhodnutí žalobci řádně oznámí, a to jeho doručením do datové schránky žalobcova zmocněnce.
27. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něžž má právo na náhradu nákladů ten účastník, který byl v řízení úspěšný, v tomto případě tedy žalobce. Jeho náklady tvoří jednak soudní poplatek ve výši 2 000 Kč, dále pak tři úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), tedy převzetí právního zastoupení, podání žaloby a repliky k vyjádření žalovaného. Podle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, činí výše odměny za jeden úkon právní služby 3 100 Kč ($3 \times 3\,100 = 9\,300$). Náhrada hotových výdajů pak dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu tvoří 300 Kč za každý úkon ($3 \times 300 = 900$). Odměna advokáta tak činí 10 200 Kč a DPH ve výši 21 %, celkem tedy 12 342 Kč. Spolu se soudním poplatkem je tedy žalovaný povinen zaplatit žalobci celkem 14 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 12. července 2018

JUDr. Ing. Viera Horčicová v.r.
předsedkyně senátu